

НЕДОЛІКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ: ПОГЛЯД КРИМІНОЛОГА

Олена Шостко

Голова правління, доктор юридичних наук, професор

НЕДОЛІКИ

Нехтування загальносоціальним запобіганням

Державна політика протидії організованій злочинності виокремлена від антикорупційної політики

Новостворені антикорупційні інституції не «заточені» на пошук і виявлення організованих злочинних мереж

Відсутнє чітке уявлення про те, в чому полягає сутність організованої злочинності в Україні

Переорієнтація з «підприємницької» моделі організованої злочинності на пошук основного зла у злочинах в законі

Законодавство

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» (04.06.2020 р.)

Ч.4 ст. 255 Кримінального кодексу України – визначено кримінальну відповідальність за діяльність злочинної спільноти. Термін «злочинна спільнота» є калькою з російської «уголовное сообщество».

Ч. 5 ст. 255 ККУ, статті 255-1, 255-3 ККУ - використання терміну «вор в законі» (навіть не злодій!) - копіювання російської норми, легітимізація злочинної культури, використання російського жаргону і росіянізмів в українському законодавстві.

Стаття 255-2. Організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці) так само використано рос.жаргонізм «сходка».

Законодавство (продовження)

Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» є застарілим.

Потрібен новий комплексний закон, а не окремі зміни і доповнення.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 35, ст.358)

{Вводиться в дію Постановою ВР
[№ 3342-ХІІ від 30.06.93](#), ВВР, 1993, № 35, ст.359}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 4001-ХІІ від 24.02.94](#), ВВР, 1994, № 24, ст.184
[№ 312-ХІV від 11.12.98](#), ВВР, 1999, № 4, ст. 35
[№ 461-ХІV від 02.03.99](#), ВВР, 1999, № 16, ст. 98
[№ 783-ХІV від 30.06.99](#), ВВР, 1999, № 34, ст.274 - редакція набирає чинності одночасно з набранням чинності [Законом про Державний бюджет України на 2000 рік](#)
[№ 1593-ІІІ від 23.03.2000](#), ВВР, 2000, № 24, ст.184
[№ 2921-ІІІ від 10.01.2002](#), ВВР, 2002, № 16, ст.114
[№ 2922-ІІІ від 10.01.2002](#), ВВР, 2002, № 17, ст.117
[№ 3111-ІІІ від 07.03.2002](#), ВВР, 2002, № 33, ст.236
[№ 662-ІV від 03.04.2003](#), ВВР, 2003, № 27, ст.209 - набуває чинності 01.08.2003 року
[№ 762-ІV від 15.05.2003](#), ВВР, 2003, № 30, ст.247}

{Щодо визнання неконституційними окремих положень див. Рішення Конституційного Суду
[№ 9-рп/2004 від 07.04.2004](#)}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 3200-ІV від 15.12.2005](#), ВВР, 2006, № 14, ст.116
[№ 3421-ІV від 09.02.2006](#), ВВР, 2006, № 22, ст.199

Стратегія боротьби з організованою злочинністю (вересень 2020 р.)

План заходів з реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю було прийнято тільки через 2 роки

Невиконання п.3. Плану «Запровадження механізмів координації та взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю» призвело до прийняття нової редакції у серпні 2024 р.

Застосування кримінально-правових норм 2022

Стаття/частина	Кількість засуджених осіб	Звільнено від покарання з випробуванням
ч. 1 ст. 255	3	0
ч. 2 ст. 255	8	7
ч. 5 ст. 255	0	0
ч. 1 ст. 255-1	0	0
ч. 2 ст. 255-1	1	0
ст. 255-2	1	0
ст. 255-3	4	4

Примітка: форма № 6 «Звіт про кількість осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види кримінального покарання», 2022 р.

Застосування кримінально-правових норм 2023

Стаття/частина	Кількість засуджених осіб	Звільнено від покарання з випробуванням
ч. 1 ст. 255	2	0
ч. 2 ст. 255	13	13
ч. 5 ст. 255	0	0
ч. 1 ст. 255-1	2	2
ч. 2 ст. 255-1	1	0
ст. 255-2	0	0
ст. 255-3	2	0

Примітка: форма № 6 «Звіт про кількість осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види кримінального покарання», 2023 р.

Проект нового Кримінального кодексу України

Стаття 7.1.6. Участь у злочинному зібранні

Особа, яка, будучи учасником організованої злочинної групи, взяла участь у зібранні з метою:

- 1) координації злочинної діяльності організованих злочинних груп,
- 2) розподілу доходів, одержаних ними злочинним шляхом,
- 3) фінансування, інформаційного чи матеріального забезпечення злочинної діяльності таких груп або
- 4) убезпечення їхньої злочинної діяльності, –
вчинила злочин 5 ступеня.

Стаття 7.1.7. Злочинний вплив

Особа, яка встановлює або поширює злочинний вплив (злочинний лідер):

- 1) висунула вимогу, пов'язану з діяльністю організованої злочинної групи, щодо поведінки її учасників або поширенні цієї вимоги на інших осіб,
- 2) примушувала шляхом застосування насильства чи погрози до виконання такої вимоги,
- 3) представляла організовану злочинну групу у перемовинах з іншою особою щодо злочинної діяльності,
- 4) організувала зібрання представників організованих злочинних груп,
- 5) розпорядилася спільними активами однієї чи кількох організованих злочинних груп,
- 6) організувала, координувала злочинну діяльність на певній території чи в певній сфері або сприяє такій діяльності,
- 7) розв'язувала конфлікт між учасниками організованих злочинних груп з приводу їх злочинної діяльності або
- 8) надала допомогу іншій особі у розв'язанні протиправним способом проблем, обумовлених вчиненням кримінального правопорушення нею або щодо неї, –
вчинила злочин 5 ступеня.

Thank you!

- Ukraine will win the war!
- #STANDWITHUKRAINE